

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tulemusaruanne

IDENTIFITSEERIMISANDMED

CCI	2021EE65AMPR001
Nimetus	EE Iga-aastane tulemusaruanne
Versioon	1
Aruandeaasta	2024
Aruande seirekomisjoni poolt kinnitamise kuupäev	14.02.2025

1. TULEMUSLIKKUS

1.1. Rakendamisel tehtud edusammud vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile a

Andke aru programmi iga erieesmärgi rakendamisel tehtud edusammude ning programmi vaheeesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise kohta, võttes arvesse kõige uuemaid andmeid aruandeaasta kohta, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 42. See tähendab koondandmeid, mis saadakse aruande esitamise aastale eelneva aasta 31. juuliks.

Teave iga erieesmärgi raames saavutatud edusammude kohta tuleks eelistatavalt esitada rakendusmeetmete, soovituslike meetmete ja programmis kindlaks määratud soovitud tulemuste kaupa.

Kirjeldage ka kõiki meetmeid ja olulist tegevust, mis on seotud määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 lõikes 2 osutatud partnerluste rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Edusammud:

Aruandeperioodil on enamus AMIF-i projekte edukalt käivitunud. Lisaks ettevalmistavatele tegevustele on ellu viidud ka sisutegevusi ning täidetud osade väljundnäitajate vahesihid.

Erieesmärk 1 (varjupaik) raames on kinnitatud 2 toetuse andmise tingimuste õigusakti, käivitunud on kõik 10 projekti.

Erieesmärgile seatud 4 väljundnäitajast on 2024. a sihttase saavutatud näitajal O.1.1 "Toetatud osalejate arv" (seatud sihttase 455, saavutatud 1280). Sihttaseme ületamine on seotud Ukrainast saabunud sõjapõgenike abistamisega, kes on saanud nii õigusabi kui muud liiki toetust.

Alanud on tegevused järgmiste **rakendusmeetmete** elluviimiseks:

Liidu *acquis*' ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi seotud prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine. Tugevdatakse rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekust, tagatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate tõlketeenus, teostatakse IT-arendusi ja kaetakse IT-süsteemide ülalpidamiskulusid.

Rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekuse tagamise eest vastutab Politsei- ja Piirivalveamet, kes on AMIFi toel palganud rahvusvahelise kaitse taotlejate nõustajad, algatanud nõustamisteenuse arendamise protsessi, parandanud oma teenistujate teadmisi ning

pakkunud tõlketeenust rahvusvahelise kaitse taotlejatele ja saajatele (tõlketeenuse pakkumiseks leiti riigihankega teenusepakkuja, teenust osutati 109 isikule kokku 19 keeles).

- **Varjupaigasüsteemide toetamine taristu ja teenuste osutamise suutlikkuse osas.** Toetatakse tugiteenuseid rahvusvahelise kaitse taotlejatele, neile pakutakse majutuskeskuses teenuseid ja tegevusi, tõhustatakse majutuskeskuse tööd, parendatakse vastuvõtuks vajaliku infrastruktuuri ligipääsetavust.

Varjupaigasüsteemi, sh varjupaigamenetluse tugevdamiseks ja arendamiseks pakuti Politsei- ja Piirivalveameti koordineerimisel kinnipidamiskeskuses mitmeid vaba aja sisustamise tegevusi ning meditsiinilisi teenuseid.

Sotsiaalvaldkonnas kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saanute vastuvõtutingimuste tõhustamiseks on Sotsiaalkindlustusamet käivitanud kõik olulised majutuskeskuse teenused, sh sotsiaaltöö tugi ning vabaajategevused.

Alustatud on nn kriisikohvri koostamist, et tõhustada spetsialistide kaasamist massilise sisserände kriiside lahendamiseks. Analüüsitakse vabatahtlike kaasamise võimalusi massilise sisserände korral ning valminud on analüüs Ukraina põgenike registreerimiseks sotsiaalteenuste andmeregistrisse loodud moodulist, et kohandada seda ka teiste rahvusvahelise kaitse taotlejate heaks.

Erieesmärk 2 (integratsioon/seaduslik ränne) raames on kinnitatud 3 toetuse andmise tingimuste õigusakti (siseministri käskkirja) 8 projektiga, millest aruandeperioodil algas 2. Kõik plaanitud projektid on käivitunud.

Erieesmärgile seatud 3 väljundnäitajast on 2024. a sihttase saavutatud näitajal O.2.3.1 "Toetatud osalejate arv", sh keelekursusel osalejate arv (107, kavandatud sihttase oli 70).

Rakendusmeede

Liitu seadusliku sisenemise ja seadusliku elamise hõlbustamine. Politsei- ja Piirivalveamet on käivitanud migratsiooninõustamise teenuse, et tõsta kolmandate riikide kodanike teadlikkust Eestis elamise ja töötamise tingimustest ja võimalustest. Sihtrühma nõustati telefoni, emaili ja Skype teel kokku 10 123 korral.

- **Integratsioonimeetmed kolmandate riikide kodanike sotsiaalseks ja majanduslikuks kaasamiseks.**

Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele koordineerib Sotsiaalkindlustusamet, teenust on saanud 229 isikut.

Näiteid Integratsiooni Sihtasutuse elluviidavate projektide edusammudest:

Eesti keele kursustel rahvusvahelise kaitse saajatele alustas õpinguid 107 inimest, sh orienteeruvalt 2/3 A1 ning 1/3 A2 või B1 tasemel õppimist.

„Kohanemisprogramm rahvusvahelise kaitse saajatele“ leiti riigihankega teenusepakkuja 4-päevaste kohanemiskoolituste pakkumiseks.

Kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamiseks kolmandate riikide kodanike toetamiseks ja sisserände väljakutsete lahendamiseks valmistati ette pakkumuskutsed, et leida koostööpartner, kes viiks läbi maakondlikke seminare kohalike omavalitsuste ja nende allasutuste ametnikele ja töötajatele, sh kogukondade esindajatele kultuuridevahelise pädevuse ja erinevuste teemal.

Erieesmärk 3 (tagasisaatmine) raames on kinnitatud 2 toetuse andmise tingimuste õigusakti (siseministri käskkiri), milles on 8 projekti, nendest 3 algasid aruandeperioodil.

2024. a sihttaseme saavutamisele ollakse lähedal näitajate O.3.1 „Koolitustegevuses osalejate arv“ (122, kavandatud sihttase 124) ja O.3.3 „Taasintegreerimise abi saanud tagasipöördujate arv“ (160, kavandatud 190) puhul.

Rakendusmeede

- **liidu *acquis*' ja poliitiliste prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine seoses taristu, menetluste ja teenustega.** Toetatakse tugiteenuste osutamist tagasisaadetavatele, kaetakse tagasisaatmisega seotud IT-süsteemide arendamis- ja ülalpidamiskulud ning tagatakse väljasaatmiste vaatlemine.

Näiteid Politsei- ja Piirivalveameti elluviidavate projektide edusammudest:

„Tugiteenused tagasisaadetavatele“ pakuti taasintegreerimise abi 160 tagasipöördujale. Sihtrühma liikmed osalesid mõtestatud huvitegevuste kursustel, vaimse tervise töötubades, kasutasid sportimisvõimalusi instruktori juhendamisel.

„Tõlketeenus tagasisaadetavatele“ leiti sihtrühmale pakkumiseks hanke kaudu lepingupartnerid, tõlketeenust osutati 95 isikule kokku 17 keeles.

Projektis "Tagasisaatmisvaldkonna IT-lahenduste arendused" tagati infosüsteemide järjepidev arendamine ja parimate lahenduste väljatöötamine ning töösse rakendamine.

Rakendusmeede

- **Tagasisaatmise haldamise integreeritud ja kooskõlastatud käsitlus liidu ja liikmesriikide tasandil.**

Projekti „Menetlusvõimekuse ja lahkumiskohustuse täitmise tagamine“ abil tagatakse seadusliku aluseta riigis viibivate kolmandate riikide kodanike kiire, õiguspärane ja kestlik tagasisaatmine, tõhustatakse tagasisaatmismenetluste läbiviimist, arendatakse nõustamisteenust, korraldatakse tagasisaatmise- ja reintegreerimisalase abi andmist ning tõstetakse saatemeeskondade reservametnike võimekust.

Koolitati 94 ametnikku abistati 70 kolmanda riigi kodanikku lahkumisel Eestist.

Rakendusmeede

- **Kolmandate riikidega tehtava koostöö ning nende suutlikkuse tugevdamine seoses tagasivõtmise ja kestliku tagasipöördumisega.** Kavandatakse ja viiakse läbi kohtumisi kolmandate riikide esindajatega, Eesti asutuste ja välisesindustega ning Euroopa Liidu institutsioonide ja agentuuridega, et Eestis seadusliku aluseta viibivaid

kolmandate riikide kodanikke oleks võimalik kiiremini tuvastada ja neile vajalikud dokumendid hankida ning optimaalse aja jooksul tagasi saata.

Projektis „Koostöö arendamine isikute tagasisaatmise valdkonnas“ teostati jätkutegevusi nende kolmandate riikidega, kellega on alustatud kahepoolseid isikute tagasisivõtulepingute läbirääkimisi. Korraldati Euroopa Liidu digitaliseeritud infosüsteemi IRMA koolitus.

Haldussüsteem:

AMIF-i rakendamist reguleerib riigisisene “Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus” ja selle rakendusaktid. Juhtimis- ja kontrollisüsteemi kirjeldus on Euroopa Komisjonile (edaspidi *komisjon*) esitatud. Korraldusasutuse hinnangul on juhtimis- ja kontrollisüsteem toimiv ning maksetaotlused menetletakse kiiremini kui 80 päeva jooksul. Auditeerimisasutus alustas juhtimis- ja kontrollisüsteemi põhinõuetele vastavuse kontrolli. Andmevahetuseks toetuse saajatega kasutatakse IT-süsteemi, kus salvestatakse ja säilitatakse andmed iga tegevuse kohta.

Partnerlus:

AMIF-i tegevused tuginevad peamiselt strateegilistele dokumentidele “Siseturvalisuse arengukava 2020–2030” ning “Sidusa Eesti arengukava 2021–2030”, mille koostamisse olid kaasatud sidusrühmad ning tegevused on vajaduspõhiselt prioriseeritud koos toetuse saajatega.

1.2. Tulemuslikkust mõjutavad probleemid vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile b

Kirjeldage iga erieesmärgi puhul probleeme, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust aruandeaastal, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid.

Kui see on võimalik ja asjakohane, eristage probleeme, mis on seotud järgmisega:

- *tulemustest teatamata jätmine¹;*
- *eesmärkide seadmine²;*
- *menetluslikud viivitused ja haldussuutlikkus³;*
- *kontekstimuutused⁴;*
- *toimingute kavandamine ja/või rakendamine⁵*
- *muud küsimused.*

¹ See osutab olukorrale, kus on lõhe näitajatega mõõdetud eesmärkide saavutamise nominaalse määra ja rakendamisel tehtud tegelike edusammude vahel. Näiteks võib väljunditest ja tulemustest teatamata jätmine olla tingitud IT-süsteemi arendamisega seotud probleemidest, käimasolevatest toimingutest, mille väljunditest ja tulemustest ei ole veel teatatud, andmete kogumisega seotud probleemidest, mis põhjustavad aeglast või mittetäielikku aruandlust jne.

² See viitab olukorrale, kus madal eesmärkide saavutamise määr ei ole tingitud aeglasest edenemisest, vaid pigem eesmärkide ebaõigest või ebarealistlikust seadmisest. See võib hõlmata eesmärkide seadmise meetodika kehtestamisel saadud kogemusi (nt valed või mittetäielikud eeldused või valitud võrdlusaluste väärtustega seotud probleemid) ning meetodika kavandatavaid muudatusi.

³ Näiteks hankemenetlustega seotud küsimused, auditimenetlustega seotud küsimused, vahendite nappusega seotud probleemid korraldusasutuse tasandil, ettenägematu viivitus programmi vastuvõtmisel jne.

⁴ See võib hõlmata näiteks sotsiaal-majanduslikke või poliitilisi tegureid, muutusi õiguskeskkonnas jne.

⁵ Näiteks probleemid, mis on seotud meetme ulatusega (nt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid), toetusesaajate või osalejate vähenemise huvi, mis tahes kõrvalekaldeid meetme rakendamisel jne.

Kirjeldage strateegia või riiklike eesmärkide kõiki muudatusi või tegureid, mis võivad tulevikus muudatusi põhjustada, samuti muutusi, mida need muudatused on põhjustanud tulemusraamistiku kehtestamise meetodika kohastes hinnangulistes eesmärkides.

Lisage teave põhjendatud arvamuste kohta, mille komisjon on esitanud seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 258 kohaste rikkumismenetlustega ja mis on seotud fondi rakendamise

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Sõltumatu hindaja Eesti Rakendusuringute Keskus CentAR 15.03.2024 koostatud AMIF-i vahehindamise lõppraport toob välja, et AMIFi rakenduskava vastab Eesti, sh sidusrühmade, vajadustele, kuna tegevuste valik põhineb strateegilisel arengudokumendil „Eesti 2035“ ja valdkondlikel arengukavadel „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ ja „Sidus Eesti 2021–2030“, mille koostamisel oli võimalik sidusrühmadel anda sisend ning tegevused on vajaduspõhiselt prioriseeritud koos toetuse saajatega. Lisaks tõdetakse, et vahehindamise ajal on väljund- ja tulemusnäitajate täitmise prognoosimiseks tegevused liiga algusjärgus, kuid enamiku näitajate sihtmäärade täitmiseks ei nähta vahehindamise ajal takistusi.

Aruandlusperioodil strateegilistes eesmärkides muudatusi ei olnud ja ei ole ka ette näha, et midagi oluliselt muutuks. Riiklikud strateegiad juba katavad nii rändepaketi rakendamise vajadusi kui ka Schengeni hindamisest väljajoonistunud vajakajäämistele kõrvaldamiseks vajalikke tegevusi. Korraldusasutus on olnud kaasatud nii rändepaketi rakenduskava koostamisse kui Schengeni hindamise soovitude täitmisega kaasnevate kulude analüüsi. AMIF-i eraldis on täies mahus programmeeritud. Jätakuvalt ei ole ette näha suuremaid muudatusi, mis võiksid põhjustada olulisi erinevusi kinnitatud tulemusraamistikus.

Seoses 2024. a rändepaketi vastuvõtmisega, Schengeni hindamise ja Euroopa Liidu Varjupaigaameti hindamise tulemustega võib tekkida vajadus leida kitsaskohtade likvideerimiseks muid rahastusallikad või muuta rakenduskava.

Erieesmärk 1:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Enamik projekte (IT arendused ja tegevustoetus; rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekuse tõstmine; tõlketeenus rahvusvahelise kaitse taotlejatele ja saajatele; tugiteenused rahvusvahelise kaitse taotlejatele; majutuskeskuse töö tõhustamine; vastuvõtuks vajaliku infrastruktuuri parendamine) algasid juba eelmisel aruandeperioodil ning kui eelmisel perioodil viidi peamiselt ellu ettevalmistavaid tegevusi, on käesoleval aruandeperioodil alanud juba ka sisutegevused. Projektide elluviijad on alustanud plaanitud tegevuste analüüsimisega seoses varjupaigareformiga.

Tõenäoliselt jääb saavutamata näitaja O.1.2 „Koolitustegevustes osalejate arv“ 2024. aasta sihttase. Põhjuseks on asjaolu, et tegevuste elluviijad Politsei- ja Piirivalveamet ning Sotsiaalkindlustusamet tegelevad kontseptsioonide loomisega, sealhulgas varjupaiga- ja rändehaldustiku õigustiku reformist tulenevalt, mille alusel tagada eesmärgipärane ja tulemuslik koolitavate ja teemade määratlemine ning seejärel koolitamine. Koolitustegevuste maht kasvab peale 2024. aastat ja elluviijad on indikeerinud, et näitajate lõppsihttase saavutatakse.

Erieesmärk 2:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Eelmisel aruandeperioodil algasid projektide ettevalmistavad tegevused ning käesoleval perioodil on juba saavutatud esimesi

tulemusi ka sisutegevustes. Mõnes projektis on küll tegevuste käivitamine olnud aeglasem. Näiteks projektis „Koostöötegevused kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse saajate, ühiskondliku aktiivsuse tõstmiseks“ jääb tõenäoliselt saavutamata näitaja O.2.3.3 Toetatud osalejate arv, millest omakorda: *personaalset kutsenõustamist saanud osalejate arv* 2024. a sihttase. Põhjuseks konkursiga valitud koostööpartneri madal tulemuslikkus. Elluviija on astunud samme probleemi lahendamiseks ja eelduslikult saavutatakse seatud sihttasemed projekti jooksul.

Tegevuste elluviimist võib teatud määral mõjutada ka varjupaigareformi elluviimine.

Erieesmärk 3:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Enamik projektidest kestavad 2027.–2029. aastani, mistõttu saavutatakse ja raporteeritakse tulemused rakenduskava elluviimise hilisemas etapis.

Rakendusmeetme „Toetatud vabatahtliku tagasipöördumise, pereliikmete otsimise ja taasintegreerimise toetamine, võttes samal ajal arvesse lapse parimaid huve“ tegevuse „Vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmi rakendamine“ elluviija on AMIF rahastamiskava kohaselt Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (edaspidi IOM). Siseministri kinnitatud rahastamiskavale tuginedes on IOM ka tegevustega alustanud, kuid vaadeldaval aruandlusperioodil pole toetuse andmise tingimused veel kinnitatud, peamiselt tulenevalt erimeelsustest kaudsete kulude loetelu üle. Läbirääkimised Siseministeeriumi ja IOM-i jätkuvad ja nendest antakse ülevaade järgmises aruandes.

Toetuse saajatele on korraldusasutuse poolt viidud läbi infopäevi ning juhendamist seoses e-toetuse keskkonna kasutuselevõtmisega. E-toetuse keskkond ja sellega seotud sündmuste infosüsteem on, vaatamata mõnevõrra keerulisele algusele, tõhusalt käivitatud ning toeks nii korraldusasutusele kui toetuse saajatele.

AMIF-i rakendamisel ei ole rikkumismenetlusi alustatud.

Eestil ei õnnestu 2024. aasta lõpuks ära kasutada 10% esialgsest AMIF-i eraldisest, kuna perioodi 2014–2020 pikendamise tõttu viidi mitmeid projekte veel 2023. aastal ellu ja sellest tulenevalt jätkuprojektides tegevuste alustamine perioodi 2021–2027 vahenditest viibis. Samuti on AMIF-i puhul suures osas tegemist nn pehmete projektidega, mistõttu moodustuvad projektide kulud eelkõige jooksvatest teenustest ning töötasudest ning aruandlusperioodil ei ole läbi viidud suuremahulisi hankeid ja arendusi.

1.3. Konkreetsed leevendusmeetmed

Kui see on asjakohane, kirjeldage lühidalt, kuidas programmi meetmed aitasid leevendada rändesurve olulised ja ootamatud muutused, mis tulenesid kolmandate riikide sotsiaal-majandusliku või poliitilise olukorra ettenägematust halvenemisest. Võimaluse korral viidake sel eesmärgil ümberpaigutatud vahendite hulga ning nendega seotud väljunditele ja saavutatud tulemustele.

Pöörake erilist tähelepanu meetmetele, mida võetakse selliste ootamatute muutuste mõju leevendamiseks ja mille abil saavutatut ei pruugi tavapäraseid väljund- ja tulemusnäitajad täielikult kajastada.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Korraldusasutust kaasati 2024. a juunis jõustunud EL varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku muudatuste protsessi, kuna sellega seonduv ELi õigustiku reform toob kaasa vajaduse muuta oluliselt senist Eesti varjupaiga- ja rände haldamise ning tagasisaatmise korraldust, nõuab

lisaressurse ja annab tõeke protsesside tõhustamisele, mida osaliselt toetatakse AMIFI vahenditest.

AMIF-ist on planeeritud mitmeid tegevusi rändesurvega toimetulekuks. Toetuse saajad on alustanud uuest rändepaketist tulenevate võimalike vajaduste ja muudatuste analüüsimist. Vajalikud muudatused tegevustes ja projektides toimuvad järgmisel aruandeperioodil.

Eestis ei ole aruandeperioodil olnud uusi hädaolukordi ning Ukraina põgenike saabumisega seotud olukord on stabiilne. Uut põgenike massilist sisserännet ei ole toimunud. Ukrainlaste puhul on toimunud kiired täiendava kaitse pikendamise menetlused, mis on võimaldanud ukrainlastel jätkuvalt Eestisse jääda.

1.4. Tegevustoetus vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 21 lõikele 3

Kui aruandeaasta jooksul kasutati tegevustoetust, kirjeldage, kuidas see aitas kaasa fondi eesmärkide saavutamisele⁶.

Kui valitud tegevuste tegevustoetuse kumulatiivsed rahastamiskõlblikud kogukulud ületavad aruandeaasta lõpus 15 % programmi kogueraldisest, selgitage selle põhjuseid. Lisaks, kui on oht, et programmitöö perioodi lõpuks ületatakse piirmäär, kirjeldage selle leevendamiseks kavandatud meetmeid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Erieesmärk 1 raames toetatakse ühte tegevust - **varjupaigavaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on varjupaigasüsteemi, sh varjupaigamenetluse IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Aruandeperioodil on kaasatud infosüsteemide arendaja süsteemi ülalhoidmiseks ja vajalike arenduste teostamiseks. Arendaja ülesanneteks on jätkuvalt ja järjepidevalt varjupaiga infosüsteemide või rakenduste kasutajaliideste ja serversüsteemide ning andmebaaside vahelise suhtluse korraldavate suuremate osade või terviklahenduste kirjutamine ja testimine vastavalt etteantud nõuetele ja disainile ning versioniseerimise ja lähtekoodi harude koordineerimise protsesside kujundamine.

Erieesmärk 2 alt tegevustoetust ei kasutata.

Erieesmärk 3 raames toetatakse ühte tegevust - **tagasisaatmisvaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on tagasisaatmisi, tagasivõtmisi ja sissesõidukeeldusid käsitlevate IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Aruandeperioodil oli projekti kaasatud infosüsteemide arendaja ülesanneteks arendada ja hallata tema vastutusel olevaid infosüsteeme ning kehtestada nõuded infrastruktuurile, vastutada lahenduse arenduse elutsükli eest ja hallata tarkvara lähtekoodi ja dokumentatsiooni, tagada koos meeskonnaga jätkusuutlikud arendused ja süsteemide halduse. Testija testis jooksvaid arendus- ja haldustöid, et tagada nende kvaliteet. Lisaks

⁶ Vajaduse korral viidake teabele, mis kuulub määruse (EL) 2021/1147 kohaldamisalasse ja mis on kättesaadav Schengeni hindamise tulemusena, mis on tehtud kooskõlas nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27), ning nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrusele (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1);

tagas, et mahukas andmete migratsioon (koliti teenuste kesksel platvormil) kulgeks tõrgete ja kadudeta.

Ülalmainitud kaks tegevustoetuse projekti moodustavad ca 2,2% rakenduskava eelarvest.

1.5. Erimeetmed⁷

Kirjeldage aruandeaasta jooksul võetud erimeetmete olulisemaid tulemusi ning seda, kuidas need aitasid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja liidu lisaväärtuse loomisele⁸.

Kirjeldage, kuidas üksikmeetmed on nii menetuslikult⁹ kui ka tegevuslikult¹⁰ edenunud, ning tooge esile nende tulemuslikkust mõjutavad probleemid, eelkõige vahendite alakasutuse oht.

Vajaduse korral selgitage seda teavet projekti tasandil. Kui võib oodata kõrvalekaldumist esialgselt kavast, selgitage selle põhjuseid, kirjeldage võetud leevendusmeetmeid ja esitage muudetud ajakava.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Eesti ei rakendanud aruandeperioodil ühtegi erimeetme projekti.

Märkige allpool olevasse tabelisse kõigi programmis rakendatud riiklike erimeetmete üksikasjad. Aruandlus piiriülese iseloomuga erimeetmete kohta peaks olema kooskõlas valitud aruandlusmeetodiga¹¹.

Eriees- märk	Meetme nimi/viite- number	Toetuse- saaja	Rakendus- periood	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹²	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹³	Edusammud asjaomaste ühiste ja/või programmispetsiifiliste näitajate valdkonnas ¹⁴ .	
						Väljund	Tulemus
-	-	-	-	-	-	-	-

1.6. Ümberasustamine ja ümberpaigutamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktidele g ja h

Märkige allpool olevasse tabelisse aruandeaasta konsolideeritud arvanded.

Ümberasustamise kaudu vastu võetud isikute arv	-
Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 2	-
Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud haavatavate isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 3	-

⁷ Piiriülese iseloomuga erimeetmete puhul varieerub käesoleva jao kohaldamisala sõltuvalt ülesannete ja kohustuste jaotusest juhtivate liikmesriikide ja muude osalevate liikmesriikide vahel ning kasutatava aruandlusmeetodi valikust. Seda on kirjeldatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas „Piiriülese iseloomuga erimeetmed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi raames: Partneritevahelised kokkulepped“ (Ares (2022)1060102).

⁸ Liidu lisaväärtust määratletakse kui selliste tulemuste saavutamist, mis ületavad tulemusi, mida võiksid liikmesriigid saavutada üksi tegutsedes.

⁹ Näiteks seoses hangetega või mis tahes muude ettevalmistavate meetmetega.

¹⁰ Näiteks tulemused, väljundid, saavutused jne.

¹¹ Nagu on sätestatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas (Ares (2022)1060102).

¹² Valitud tegevuste rahastamiskõlblikud kogukulud, millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹³ Rahastamiskõlblikud kogukulud, mille toetusesaajad on korraldusasutusele deklareerinud viimase aruandeaasta 31. juuliks.

¹⁴ Kui erimeetmed täiendavad varasemaid tegevusi ja puudub spetsiaalne järelevalvekord, siis esitage väljundid ja tulemused proportsionaalselt.

Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riiki saabunud	-
Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riigist lahkunud	-

Kui see on asjakohane, kirjeldage mis tahes parandusi või muudatusi väärtustes, mis saadetakse kaks korda aastas Euroopa Liidu fondide haldamise süsteemi andmeedastusmooduli kaudu ja mis kajastuvad eespool esitatud tabelis aruandeaasta konsolideeritud arvandmetes.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 2 500 tähemärki

Eesti ei ole aruandeperioodil inimesi ümber asustanud ega paigutanud.

1.7. Ainult 2024. aastal – Projektide jätkamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 39 lõike 4 punktile e

Andke aru kõigi pärast 1. jaanuari 2021 jätkunud projektide kohta, mis valiti välja ja mida alustati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014¹⁵ alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 514/2014¹⁶.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Sellised projektid puuduvad.

2. VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE C

Kirjeldage fondist toetatavate meetmete ja muudest liidu fondidest, eelkõige liidu välisrahastamisvahenditest,¹⁷ Euroopa Sotsiaalfond+-ist või selle eelkäijatest, Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) (kas tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames), Sisejulgeolekufondist ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastust antava toetuse vastastikust täiendavust ja kui see on asjakohane,¹⁸ koostoimet aruandeaasta jooksul.

Pöörake erilist tähelepanu järgmisele:

- *kolmandates riikides või nendega seoses võetavate meetmete vastastikune täiendavus liidu välistegevuse rahastutega, rõhutades aspekte, mis on kooskõlas liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega ning*
- *selliste soodustavate mehhanismide kasutamine nagu kehtiv organisatsiooniline ja menetluskord, mis aitab saavutada koostoimet ja vastastikust täiendavust ning mis tahes võetud meetmed nende mehhanismide parandamiseks aruandeaastal.*

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihõje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

¹⁷ Eelkõige naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA).

¹⁸ Asjakohane võib olla ka vastastikune täiendavus muude asjaomaste ELi fondidega (nt taaste- ja vastupidavusrahastu, programm „Erasmus+“, programm „Loov Euroopa“, Ühtekuuluvusfond, õiglase ülemineku fond jne).

Kui see on asjakohane, kirjeldage ka võetud meetmete vastastikust täiendavust asutustevahelise koostöö süvendamise seisukohast¹⁹.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

AMIF on peamine fond, millega toetatakse kolmandate riikide kodanike, sh rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate vastuvõtmist. Tegevuste elluviimisel tagatakse koostoime ja kooskõla teiste rakenduskavade ja vahenditega, eelkõige Euroopa Sotsiaalfond+-ga, aga ka Sisejulgeolekufondiga ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastuga.

Meetmete sünergia, vastastikune täiendavus ning topeltrahastamise vältimine AMIF-i ja teistest rahastusvahenditest toetatud tegevuste vahel on aruandeperioodil olnud jätkuvalt tagatud sellega, et ühtekuuluvuspoliitika fondide ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamist reguleerib sama seadus ja selle rakendusaktid. Kõik toetuse andmise tingimuste õigusaktid kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis ning riigieelarve planeerimine, mille osaks on ka välisvahendid, toimub tegevuspõhiselt. Selliselt on AMIF-i korraldusasutusel hea ülevaade teistest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi. Näiteks, kuna kohanemispoliitika eest vastutab Eestis Kultuuriministeerium, kes koos allasutusega viib ellu nii AMIF kui Euroopa Sotsiaalfond+ tegevusi ning kelle esindaja on ka siseturvalisuspoliitika fondide seirekomisjoni liige, on võimaldatud infovahetus, et fondide vaheline täiendavus oleks tõhusalt tagatud.

Üheks sünergia ja vastastikuse täiendavuse näiteks võib tuua tegevusi kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamiseks, et pakkuda tulemuslikult lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuseid ja kohalike omavalitsuste võimekuse tõstmiseks sisserände väljakutsete lahendamisel. Kui ESF+ projekti eesmärk on sisuliselt toetada ja võimestada kohalike omavalitsuste teenuste väljaarendamisel väga laiale sihtrühmale, siis AMIFi tegevuse rõhuasetus on teabe jagamisel, fookuses kolmandate riikide kodanikud ja eelkõige rahvusvahelise kaitse saajad.

3. LIIDU ACQUIS' RAKENDAMINE, KOOSTÖÖ JA SOLIDAARSUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE D

Kirjeldage lühidalt, kuidas programm aitab aruandeaasta jooksul rakendada liidu acquis'd (liidu õigustik) varjupaiga, seadusliku rände, integratsiooni, tagasisaatmise ning ebaseadusliku rände ja asjaomaste tegevuskavade valdkonnas ning edendas liikmesriikidevahelist koostööd ja solidaarsust.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Liidu õigustikuga on arvestatud juba AMIF-i rakenduskava koostamisel. Kuna rakenduskava tugineb olulisel määral arengukavadele „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ ja „Sidusa Eesti arengukava 2021–2030“, siis on ka mõlema arengukava eesmärgid kooskõlas õigusaktide ja kohustustega ning nendest on tegevuste kavandamisel lähtunud.

Erieesmärk 1 raames tagatakse kõigi planeeritud tegevuste kooskõla Euroopa Liidu varjupaigaõiguse aktidega, sh nende õigeaegne Eesti õigusruumi üle võtmine, sh tugistruktuuride, tööriistade ja süsteemide loomisel, IT-süsteemide arendamisel, ametnike

¹⁹ Näiteks ELi tasandi asutustevaheline koostöö liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja asjaomaste ELi organite, ametite ja asutuste vahel, samuti koostöö riiklikul tasandil iga liikmesriigi pädevate asutuste vahel.

koolitamisel, tõhusa varjupaigamenetluse teostamisel, tõlke- jm tugiteenuste tagamisel, päritoluriigi info võimekuse tagamisel ja arendamisel jne.

Erieesmärgi all rakendatavad Siseministeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse projektid, sh tegevustoetus „Varjupaiga valdkonna IT arenduste ülalpidamiskulud“, on tervikuna kooskõlas EL varjupaiga õigustikuga.

Politsei- ja Piirivalveameti projektide, sh „Rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekuse tagamine“, tegevused on täielikult planeeritud eesmärgiga tagada Euroopa Ühise varjupaigasüsteemi rakendamine. Järgnevate aastate tegevused on olulises mahus seotud ka rände- ja varjupaigapaketi rakendamisega.

Sotsiaalkindlustusameti projektides planeeritavad tegevused panustavad nõuetekohasele liidu õigustiku rakendamiseks eelduste loomisele. Välja töötatavad materjalid toetuvad liidu õigustikul ning ka EL Varjupaigaameti suunistel. Projektide tegevused panustavad vastuvõtutingimuste edendamisse, võimaldades tagada nt majutuskeskustes paremad tingimused rahvusvahelise kaitse taotlejatele kui seda tagaks tavapärase majutuskeskuse teenus. Tegevused panustavad oluliselt ka EL rändepaketti ning ennekõike vastuvõtutingimuste direktiivi sisse viidud täiendustesse.

Erieesmärk 2 raames tagatakse kooskõla liidu seadusliku rände õigusega.

Integratsiooni Sihtasutuse elluviidavate projektide tegevused aitavad kaasa seadusliku rände tugevdamisele vastavalt nende majanduslikele ja sotsiaalsetele vajadustele, sh edendati kolmandate riikide kodanike tõhusat integratsiooni ja sotsiaalset kaasamist ühiskonnaellu keelekursuste pakkumise kaudu, tõsteti kohalike omavalitsuste ametnike teadlikkust ja teadmisi rände, lõimumise, kultuurilise mitmekesisusega toimetuleku teemadel. Rahvusvahelise kaitse saajate kohanemisprogrammi tegevustega panustati Euroopa Komisjoni Integratsiooni ja Kaasmise Tegevuskava 2021–2027 tegevustesse.

Sotsiaalkindlustusameti projekti tegevused „Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele“ aitasid rakendada liidu *acquis*'d ning panustavad põhiõigusi ja rahvusvahelise kaitse saanud inimeste erivajadusi austavasse vastuvõtu süsteemi.

Politsei- ja Piirivalveameti migratsiooninõustamise projekt toetab Euroopa Liidu direktiivide 2016/801, 2009/50/EL, 2009/52/EÜ, 2014/36/EL, 2014/66/EL, 2018/1806, 265/2010, 810/2009 tulenevate reeglite kohaldamist ning selgitamist. Nõustamise projekt panustab ka inimkaubanduse ennetamisse, mille nõuded riigile tuleneb direktiivist 2011/36/EL.

Erieesmärk 3 raames tagatakse liidu õiguse ning infrastruktuuri, menetluste ja teenustega seotud poliitiliste prioriteetide ühetaoline kohaldamine, sh tugistruktuuride, tööriistade ja süsteemide loomisel, IT süsteemide arendamisel, ametnike koolitamisel, tagasisaatmiste ettevalmistamisel, kolmandate riikide kodanike identifitseerimisel, reisidokumentide väljaandmisel jne.

Seatud eesmärgid ja tulemused saavad saavutatud kooskõlas liidu õigustikuga.

Politsei- ja Piirivalveameti projekte rakendatakse vastavalt direktiivis (EL) 2008/115/EÜ (naasmisdirektiiv) sätestatud tingimustele. Pakutakse nõuetekohast tõlketeenust, arendatakse koostööd tagasisaatmise valdkonnas, isikute tagasisaatmisega seonduvad tegevused toimuvad vastavalt EL direktiividele.

Menetlusvõimekuse ja lahkumiskohustuse täitmise tagamise ja tagasisaatmisvaldkonna IT-projektide tegevustega aidatakse kaasa Euroopa Integreeritud Piirihalduse eesmärgi täitmisesse suurendada liidu tagasisaatmispoliitika tõhusust.

4. TEAVITUS- JA NÄHTAVUSMEETMED VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE E

Kirjeldage, kuidas aruandeaasta jooksul teavitus- ja nähtavusmeetmeid rakendati. Viidake eelkõige kommunikatsioonistrateegias sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudele, mida mõeldetakse seonduvate näitajate ja sihtide abil. Vajaduse korral kirjeldage häid tavasid sihtrühmadeni jõudmisel ja/või projektide tulemuste levitamisel ja kasutamisel.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Teavitus- ja nähtavusmeetmeid viiakse ellu 29.04.2024 seirekomisjonile tutvustatud siseturvalisuspoliitika fondide teavitustrateegia alusel. Teavitustrateegias programmiperioodi lõpuks planeeritud viiest taskuhäälingu saatest on tehtud kolm, neljast olulisest teavitustegevusest huvi-, sidus- ja sihtrühmadele on toimunud 2 ning neljast paneeritud digitaalsest meediasisust on loodud 2.

Aruandeperioodil kasutas korraldusasutus rakenduskava peamiste teavitus- ja nähtavusmeetmetena pressiteateid ning Facebooki ja X-i kanalit. Facebooki kanalitena on kasutuses nii korraldusasutuse Facebooki konto kui ka Riigi Tugiteenuste Keskuse hallatav Eurotoetuste konto. Viimasel jagatakse Siseministeeriumi Facebooki kontole tehtud originaalpostitusi. Kõiki sotsiaalmeedia postitusi võimendab oma isiklikel sotsiaalmeedia kontodel ka teabevahetusametnik, kes juhib HOME fondide valdkonnale tähelepanu ka Siseministeeriumi enda ja ministeeriumi valitsemisala siseveebides, mis tähendab võimalust jõuda 8000 siseturvalisuse valdkonna inimeseni.

Korraldusasutuse Facebooki kontot jälgib umbes 14 376 inimest, Riigi Tugiteenuste Keskuse kontot umbes 2291 inimest.

Ajavahemikus 01.07.2023-30.06.2024 tehti Facebooki kontol 6 siseturvalisuspoliitika fonde puudutavat postitust. Keskmiselt levisid postitused 1560 jälgijani.

Kokku saadeti välja 4 pressiteadet. Pressiteateid kajastatakse alati ka korraldusasutuse kodulehe uudiste rubriigis. Pressiteated saadetakse ka suurematele üleriigilistele ja kohalikele ajakirjandusväljaannetele, raadio- ning telejaamadele.

10.10.2023 võttis korraldusasutus pidulikult kokku 2014–2020 perioodi. Üritust edastati reaajas korraldusasutuse Facebooki ja Youtube'i kanaleil, mis suurendas osalejate arvu ligi kümnekordseks. Samal üritusel tehti avalikuks ka uus [video](#), mis on koos veebiülekande ja ürituse kokkuvõttega mõlemas kanalis endiselt vaadatav. 6 juunil 2024 viis korraldusasutus toetuse saajatele läbi teavituse seminari-töötoa, millel osalesid kaheksa asutuse esindajad.

Uue teavitus- ja nähtavusmeetmetena salvestati 2023. aasta alguses esimene eurotoetuste teemaline [podcast](#). Salvestasime Eesti Euroopa Liiduga liitumise 20. aastapäeva puhul [podcasti](#) siseturvalisuspoliitika fondide eilse-tänase-homse teemal Eestis. Podcast on leitav ka Spotify, Google Podcasts, Apple podcast, podcast.ee ja anchor.fm platvormidelt ning

sellel oli Siseturvalisuse Taskuhäälingu tavapärasest kuulajaskonnast 36,17% rohkem kuulajaid.

Eraldi teavitusvaldkonnaks on välja kujunenud teabevahetusametniku aktiivne osalus INFORM EU võrgustiku täiskogudel ja esinemine nii sealsetel siseturvalisuspoliitika fondide kohtumistel kui iga kord ka suurel laval 350-400 inimesele 29 riigist (mis omakorda võimendub nende inimeste sotsiaalmeedias).

Teavitust tehakse ka projektide tasandil. Projektide info on toetuse saajate veebilehtedel.

Projektide info on avaldatud elektroonilisel tahvlil nii Politsei- ja Piirivalveameti kui Siseministeeriumi infotehnoloogia ja arenduskeskuse teenindussaalides ja ka nende asutuste veebilehtedel [Välisrahastajate toetatud PPA projektid - Rahvusvaheline koostöö - Politsei- ja Piirivalveamet](#) ja [EL projektid - Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus](#).

Projektide raames värvatavate isikute töökuulutustele on lisatud siseturvalisuspoliitika fondide logo, projektide raames korraldatud üritustel ja koolitustel on üleval plakatid ja sildid viidetega rahastajale, lisaks on registreerimislehtedel ja ajakavadel viited rahastajale. Sotsiaalkindlustusameti tugisikuteenuse avalikustamine on toimunud samuti nende veebilehel: [Rahvusvahelise ja ajutise kaitse saanute tugisikuteenus | Sotsiaalkindlustusamet](#).

Esitage link määruse (EL) 2021/1060 artikli 46 punktis b osutatud veebiportaali ja kui veebisaidid ei ole samad, siis kõnealuse määruse artikli 49 lõikes 1 osutatud veebisaidile.

Üle-Eestilist [eurotoetuste veebiportaali](#) haldab Riigi Tugiteenuste Keskus.

Korraldusasutus kodulehel on Euroopa Liidu toetuste kajastamiseks [eraldi alamleht](#), kus on omakorda eraldi alamlehed erinevatele rahastusperioodidele.

[Perioodi 2021-2027 lehel](#) saab ülevaate korraldusasutuse valdkonnas Euroopa Liidu toetuse kasutamisest ja on lisatud viited siseturvalisuspoliitika fondide lehtedele, kust on leitavad rakendus- ja rahastamiskavad ning muud avalikud dokumendid.

5. EELTINGIMUSED JA HORISONTAALSED PÕHIMÕTTED

5.1. Eeltingimused vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile f

Kirjeldage, kuidas tagati määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimuste täitmine ja kohaldamine kogu aruandeaasta jooksul, eelkõige seoses Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimisega. Kui see on asjakohane, kirjeldage vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 15 lõikele 6 muudatusi, mis mõjutasid eeltingimuste täitmist.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

AMIF-i projekte rakendatakse toetuse andmise tingimuste õigusaktide alusel. Õigusaktide seletuskirjades on välja toodud analüüs, kuidas projektid täidavad määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimusi. Toetuse andmise tingimuste õigusakti lisana on kinnitatud kontroll-leht. Kõik projektide elluviijad ja toetuse saajad on andnud kinnituse, et eeltingimused on täidetud.

Aruandeperioodil ühtegi muudatust eeltingimustes ei olnud ning need on endiselt täidetud. Ühtegi kaebust, et kellegi õigusi oleks rikutud, ei esitatud.

5.2. Horisontaalsete põhimõtete järgimine vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 9

Kirjeldage, kuidas oli aruandeaasta jooksul tagatud ühissätete määruuses sätestatud horisontaalsete põhimõtete järgimine, eelkõige meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvestamise edendamine ning soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vältimine.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Toetuse andmise tingimuste õigusaktides määratakse projektide elluviijad, partnerid, eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Enne kinnitamist on õigusaktid kooskõlastatud horisontaalsete teemade eest vastutajatega: võrdõiguslikkuse kompetentsikeskusega, mis asub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võrdsuspoliitika osakonnas (võrdsus, ligipääsetavus ja mittediskrimineerimine), Kliimaministeeriumiga („ei kahjusta oluliselt“ põhimõte, kliimakindluse tagamine) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (regionaalne areng). Toetuse andmise tingimuste õigusaktides on muuhulgas välja toodud, et projekti ellu viies tuleb arvestada ligipääsetavuse nõuetega, järgida lihtsa keele nõudeid, tagada erivajadustega inimeste ligipääsetavus koolitustele ja õppematerjalidele ning info kättesaadavus kommunikatsioonitegevuste ja teavitamise puhul jms.

Mõned näited horisontaalsete põhimõtete järgimise kohta projektides:

Tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/8523 artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile ning on vastavuses AMIFI rakenduskava horisontaalsete tingimustega. Toetuse saajate organisatsioonides väärtustatakse keskkonnahoidlikku töökultuuri ja eluviisi ning säästvat suhtumist loodusesse. Keskkonnahoidliku kontori tegevusega tagatakse keskkonnamõju pideva jälgimise ja vähendamise, millega kaasneb loodusressursside säästev kasutamine, jäätmetekke vähenemine ning töökeskkonna tervislikumaks muutumine. Projektide rakendamisel välditakse ühekordsete nõude kasutamist ja teostatakse prügi liigiti sorteerimist. Lisaks järgitakse rohelise kontori põhimõtteid, mille abil parandatakse töökeskkonda, tagatakse puhtam õhk ja vähendatakse müra. Rohekontori eesmärk on tõsta töötajate teadlikkust, hoida kokku kulusid ja luua tervislikum töökeskkond. Positiivsed küljed on energia- ja ressursikasutuse vähendamine (nt kütte välja lülitamine, kui inimesi ei ole majas; tuled kustutamine), paberivaba kontor ja kraanivesi veeautomaatide asemel. Samuti kasutatakse ergonoomilisi töövahendeid.

Projektides viiakse koosviibimisi ja üritusi läbi viisil, mis võimaldab säästa keskkonda ja vähendada keskkonnajalajälge. Lisaks on värbamisprotseduurid üles ehitatud viisil, mis tagavad soolise võrdõiguslikkuse, võrdsed võimalused ja ligipääsetavuse.

Tegevuste elluviimisel austatakse põhiõiguseid, sealhulgas andmekaitse, sooline võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, rahvusvaheline kaitse ning haavatavate isikute erivajadused. Arvestatakse EL põhiõiguste hartas ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga.

Projektides korraldatakse hanked viisil, mis soodustab väikese ja keskmise suurusega ettevõtete osalemist. Teenuse täitmisel peab täitja tegevus olema kooskõlas [organisatsiooni põhiväärtustega](#).

Hea näitena on Politsei- ja Piirivalveamet liitunud Rohetiigri projektiga, mille raames on eesmärgiks muuhulgas vähendada printimise mahtu ja leida võimalusi, kuidas saada lahti digiprügist. Neid põhimõtteid arvestatakse ka projektide elluviimisel. Ürituste korraldamisel võetakse arvesse [keskkonnahoidlike sündmuste juhendit](#). Samuti on võimalusel korraldatud koostöökohtumisi videoid kaudu ning peamineinfovahetus toimub eelkõige e-kirjade ja e-keskkondade vahendusel.

Projektide tegevused on kavandatud ja ellu viidud nii, et osalejad ei kogeks diskrimineerimist soo, rahvuse, religiooni, vanuse ega puude alusel, pöörates erilist tähelepanu haavatavate ja vähemusrühmade kaasamisele. Tegevused on kohandatud sobima kõikidele osalejatele olenemata nende taustast.

Kus kohane, on teenuse elluviimisel arvestatud erivajadustega inimeste ja/või eripärase sihtrühma vajadustega (kirjaoskamatus, digipädevus, vähene haridus jmt).

Toetuse saajate juhendamine:

Korraldusasutus on tutvustanud toetuse saajatele Kliimaministeeriumi koostatud ürituste/koolituste korraldamise keskkonnaalast [juhendit](#). Koostatud on ka Siseministeeriumi valitsemisala keskkonnahoidliku sündmuse juhend.

Korraldusasutus on ka võrdsete võimaluste edendamise võrgustiku liige. Võrgustikus jagatakse vastavasisuliselt näpunäiteid ja uuringuid, mida korraldusasutus omakorda jagab elluviijate ja toetuse saajatega. 2024. aasta jaanuaris tutvustati võrdsete võimaluste [digitööriista](#), mis peaks aitama toetuse saajatel/elluviijatel mõelda ja välja selgitada, kuidas nende tegevused saavad panustada võrdsete võimaluste edendamisesse. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

6. PROJEKTID KOLMANDAS RIIGIS VÕI SEOTES KOLMANDA RIIGIGA VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE I

Kirjeldage aruandeaasta jooksul kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga võetud meetmeid ning seda, kuidas need annavad fondi seatud eesmärkide saavutamisel liidu lisaväärtust. Märkige asjaomaste kolmandate riikide nimed. Esitage kirjeldus, milles selgitatakse, et fondist toetatavad meetmed ei ole suunatud arengule, need teenivad liidu sisepoliitika huve ja on kooskõlas liidusisese tegevusega. Vajaduse korral viidake komisjoniga peetud konsultatsioonidele enne projekti heakskiitmist (määruse (EL) 2021/1147 artikli 16 lõige 11).

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

Kuigi AMIF-ist rahastatakse projekte, mille tegevused toimuvad kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga, siis aruandeperioodil selliseid tegevusi ei toimunud.

Toetuse saaja Politsei- ja Piirivalveamet tegi aruandeperioodil ettevalmistusi, et viia ellu tegevusi kolmandas riigis, nt Joint Readmission Committee kohtumine Aserbaidžaaniga Bakuus. Ettevalmistavad tegevused olid AMIF määruse lisa III lõike 4 punkti k) koostöö kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel ning tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel raames. Tegevusest teavitati EK lauametnikku.

7. KOKKUVÕTE VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKELE 2

Esitage 1.–6. jao kokkuvõte, mis tõlgitakse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Kokkuvõte peab hõlmama vähemalt kõiki artikli 35 lõikes 2 loetletud punkte ja peaks eelistatavalt olema esitatud kõnealuste punktide kaupa.

Soovitav on kasutada loetelupunkte, poolpaksus kirjas teksti või informatiivseid pealkirju, et huvitatud sidusrühmad saaksid hõlpsasti leida programmi peamised tulemused ja programmi tulemuslikkust mõjutavad peamised probleemid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 500 tähemärki

I. Edusammud ja tulemuslikkus:

Aruandeperioodil on enamused AMIF-i projekte edukalt käivitunud. Lisaks ettevalmistavatele tegevustele on ellu viidud ka sisutegevusi ning täidetud osade väljundnäitajate vahesihid. Näiteks on 2024. aastaks seatud vahesihttase on saavutatud ja ületatud väljundnäitajal „Toetatud osalejate arv” (seatud sihttase 455, tegelik saavutus 1280). Sihttaseme ületamine on seotud Ukrainast rohkearvuliselt saabunud sõjapõgenike abistamisega, kes on saanud nii õigusabi kui muud liiki toetust, sh teavet ja abi varjupaigamenetluse jooksul.

Samas ei õnnestu Eestil 2024. aasta lõpuks ära kasutada 10% esialgselt AMIF-i eraldisest. Peamiseks põhjuseks perioodi 2014–2020 pikendamine ja sellest tulenevalt perioodi 2021–2027 jätkuprojektide hilisem algus. Samuti pole AMIF-is planeeritud ega läbi viidud suuremahulisi hankeid ja arendusi, mis oleksid aidanud kaasa 10% väljamaksete saavutamisele.

Tõenäoliselt jääb saavutamata väljundnäitaja O.1.2 „Koolitustegevustes osalejate arv“ 2024. aasta sihttase. Põhjuseks on asjaolu, et seni on tegeletud kontseptsioonide loomisega, sealhulgas varjupaiga- ja rändehaldustiku õigustiku reformist tulenevalt, mille alusel tagada eesmärgipärane ja tulemuslik koolitavate ja teemade määratlemine ning seejärel koolitamine. Ka näitaja O.2.3.3 „Toetatud osalejate arv, millest omakorda: personaalset kutsenõustamist saanud osalejate arv“ 2024. a sihttaseme saavutamine on vähetõenäoline. Mõlema näitaja seatud sihttaseme saavutamine programmiperioodi lõpuks on tõenäoline.

II. Vastastikune täiendavus:

Siseministeerium vastutab Eestis Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi rakendamise eest, mis garanteerib nende fondide vastastikuse täiendavuse. Samuti on fondidel sama seirekomisjon. Kõik toetuse andmise tingimused kooskõlastatakse asjaomaste ministeeriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis, mis tagab selle, et AMIF-i korraldusasutusel on ülevaade ka teiste ministeeriumite hallatavatest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi.

III. Liidu *acquis*’:

AMIF-i rakenduskavaga juba rahastatud tegevused on kooskõlas liidu õigustikuga. Siseministeerium koordineerib 2024. a juunis jõustunud EL varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku muudatuste protsessi. Ühtlasi on Siseministeeriumi ülesanne tagada terviklik ja sidus lähenemisviis reformi rakendamisel valitsusasutuste ja rahvusvahelise kaitse sotsiaalpartnerite vahel. AMIF-i korraldusasutus on olnud protsessi kaasatud, kuna ELi

õigustiku reform toob kaasa vajaduse muuta oluliselt senist Eesti varjupaiga- ja rände haldamise ning tagasisaatmise korraldust, nõuab lisaressursse ja annab tõuke protsesside tõhustamisele, mida osaliselt juba toetatakse ja plaanitakse ka edaspidi toetada AMIFI vahenditest.

IV. Teavitus:

Teabevahetusametnik koostas teavitustrateegia ning tutvustas seda seirekomisjoni liikmetele 29. aprillil 2024. a toimunud kohtumisel.

Ajavahemikus 01.07.2023-30.06.2024 saatis korraldusasutus välja neli pressiteadet ning tegi Siseministeeriumi Facebooki kontol kuus siseturvalisuspoliitika fonde puudutavat postitust. Keskmiselt levisid Siseministeeriumi postitused 1560 jälgijani.

06.06.2024 viis korraldusasutus toetuse saajatele läbi teavituse teemalise seminari-töötoa, millel osalesid aktiivselt kaheksa asutuse esindajad ja millest tegi teabevahetusametnik ettekande ka INFORM EU võrgustiku kohtumisel 2024. aasta novembris.

Eesti Euroopa Liiduga liitumise 20. aastapäeva puhul salvestati siseturvalisuspoliitika fondide [podcasti](#) eilse-tänase-homse teemal Eestis. Podcast on leitav lisaks Facebookile ka Spotify, Google Podcasts, Apple podcast, podcast.ee ja anchor.fm platvormidelt ning sellel oli Siseturvalisuse Taskuhäälingu tavapärasest kuulajaskonnast 36,17% rohkem kuulajaid.

Toetuse andmise tingimuste nimekiri, milles on kajastatud rahastatud projektide, on leitav [fondi kodulehelt](#).

V. Eeltingimuste täimine ja horisontaalsed põhimõtted:

Eestis on jätkuvalt eeltingimused täidetud. Ühestki rikkumisest ei ole teatatud ega menetlust algatatud.

AMIF-i projekte viiakse ellu toetuse andmise tingimuste õigusaktide (siseministri käskkirjade) alusel. Käskkirjades määratakse projektide elluvijad, partnerid, eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Korraldusasutus on tutvustanud toetuse saajatele Kliimaministeeriumi koostatud ürituste/koolituste korraldamise keskkonnaalast [juhendit](#).

2024. aasta jaanuaris tutvustati toetuse saajatele võrdsete võimaluste [digitööriista](#), mis peaks aitama mõelda ja välja selgitada, kuidas projektide tegevused saavad panustada võrdsete võimaluste edendamisesse. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

Toetuse saajad kirjeldavad projekti aruannetes konkreetseid tegevusi, mida tehti horisontaalsete põhimõtete järgimiseks, nt korraldati kohtumisi peamiselt videosilla kaudu, et olla keskkonnasõbralikum ja teenistujad osalesid täiendkoolitustel võrdsetel alustel.

VI. Projektid kolmandas riigis või koostöös kolmandate riikidega

AMIF-ist rahastatakse projekte, kus tegevused toimuvad kolmandas riigis, kuid aruandeperioodil kolmandas riigis tegevusi ei toimunud. Tulevikus kavandavad tegevused hõlmavad koostööd kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel,

tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel ning vabatahtlike tagasipöördujate reintegreerimise toetamist.